

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the
United States.
Issued every day except Sundays
and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 239. — ŠTEV. 239.

NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 12, 1910. — SREDA 12. VINOČKA 1910.

VOLUME XVIII. — LETNIK XVIII.

Iz delavskih krogov. Generalni štrajk.

Krojači, ki delajo po naročilu, so proglasili generalni štrajk.

USTAVNO POVELJE PROTI STEKLAJEM.

Mašinisti od Bosch Magneto Co. so proglasili generalni štrajk.

Krojači, ki delajo po naročilu, so bili zadani teden sklenili, da proglašijo generalni štrajk, saj so svoj sklep včeraj izvrili. V Beethoven Hall se je vršilo zborovanje krojačev in na zborovanju se je proglašil štrajk. V tem tednu bode do 20,000 krojačev v New Yorku strajkalo. Krojači zahtevajo od svojih mojstrov zvišanje plače in skrjanje delavnega časa. Nekateri krojači so bili že v soboto privedeni s strajkom in so se bili pridružili svojim tovaršem pri tvrdki Arnhem.

Ustavno povelje proti steklarjem.

Razprava o ustavnem povelju, ki se je bilo izdalo proti stavkujočim steklarskim delavcem, se je preložila na četrtek. Nekateri delodajaleci so ugodili zahtevam svojih delavcev in ti so se vrnili na delo.

Stavkujoči mašinisti.

Bosch Magneto Co. je svojim mašinistom znala plačo za 30 odstotkov, na kar so ti ostavili delo in stopili v štrajk. Tvrda se je trdila, da bi dobila stavkake, kar pa se je njeni posrečilo. Predmeti, ki se v njeni tovarni izdelujejo, so varovani s 45 odstotno celino in tvrdka ima, pri svojih izdelkih velik dobiček, vzleti pa je bila tako umazana, da je plačo delavecem znala. Mašinisti so redno shod, katerega se bodo tudi drugi delave udeležili, ki so izjavili, da bodo podpirali svoje tovarše in tudi stopili v štrajk, ako tvrdka ne zadovoli zahtevam mašinistov.

Senzacija v Pittsburghu. Milijonarski prešestniki.

Milijonar toži svojo ženo na ločitev zakona, ker mu je na potovanju v Evropo prelomila zakonsko zvestobo.

ZENA PRAVI, DA JE NEDOLŽNA.

Milijonar je 27 let starejji, kakor njena žena.

Pittsburg, Pa., 10. okt. — Najnovnejša senzacija v milijonarskih krogih pittsburghskih je tožba milijonarja Andrew W. Mellona, bankirja in predsednika od Mellon National Bank, zoper svojo ženo, Mrs. Noro Mary McMullen-Mellon, na ločitev zakona. Tožitelj navaja, da je bil neki Alfred George Curphy ljubimec njegove žene.

Nadalje trdi milijonar Mellon, da je njegova žena na parniku "Kaiser Auguste Victoria" prelomila zakonsko zvestobo, ko se je peljala na parniku v družbi omenjenega ljubimca v Evropi. Potovala je potem z njim po evropskem kontinentu okoli in bila v Parizu in Londonu, pri tudi v Ameriki ni veliko spoštovala zakonsko zvestobo. V Pittsburgu in New Yorku so jo pozvali kot lahkoživočko in so se petali razne pikantnosti na uho.

Žena pravi, da je nedolžna.

Radovedni časnikarski poročevalci so Mrs. Mellon povprašali zaradi tožbe, ali ta jih je napotila za pojasnjenje njenega advokata, ki je dejal, da je tožba neutemeljena in da se godi glasati in časti njegove klijentinje velika krivica.

Mellon se je ozelenil pred desetimi leti na Hartford Castle, na Angleškem, kjer je rodbina njegove žene zelo prominentna in spada med prve aristokratske rodbine grofijo Hartford. Tudi je rodbina zelo bogata in je imela Miss McMullen pred desetimi leti mnogo odličnih angleških smu-

Velik štrajk Izdelovalk kravat.

Štrajkujoče delavke zahtevajo 35-odstotno zvišanje plače, skrajšanje delavnega časa, bolje zdravstvene razmere in closed shop.

NAD 10,000 DELAVK ŠTRAJKA.

Posredovalni delavski odbor bode se z delodajalcem pogajal.

Nad 10,000 izdelovalk kravat, več sto delavcev v tovarnah za kravate in približno 1000 prikrovalec, je v ponedeljek stopilo v štrajk. V vseh tovarnah v New Yorku, kjer se izdelujejo kravate, počiva delo in v par dneh bode nad 20,000 ljudi na štrajku.

Proglasenje štrajka.

V ponedeljek popoldne se je vršil shod delegatov na 151. Clinton St., pri katerem se je štrajk sklenil in tudi takoj proglašal in izvedel. Voditelj štrajka sta delavska organizatorja Miller in Weinstein. Miss Homer, ki se posredovalni delavski odbor bode shod, katerega se bodo tudi drugi delave udeležili, ki so izjavili, da bodo podprtli svoje tovarše in tudi stopili v štrajk, ako tvrdka ne zadovoli zahtevam mašinistov.

Posredovalni odbor.

Poseben delavski posredovalni odbor se bode z delodajalcem pogajal, da se sklenijo pogodbe za dobo enega leta. Kakor hitro bude katera tvrdka podpisala pogodbo in sprejela zahteve delavk, se bodo te vrnile na delo.

Zahteve delavk.

Štrajkujoče delavke in delavci zahtevajo zvišanje plače za 35 odstotkov, določitev minimalne plače \$10 na teden, skrajšanje delavnegačasa, bolje zdravstvene razmere in upeljavo closed shopa. Delavke se tudi pritožajo, da delovodkinje nasproti njim grogovate.

Nova vojna ladja.

Prvega marta prihodnjega leta se bode pričeli graditi najnovješja in največja vojna ladja v Brooklyn Navy Yard. Nad 3000 ljudi bodo pri delu uposlenih. Načrti za vojno ladjo so že izdelani in v kratkem se bodo iz raznih krajov dežele pripeljale materialije v ladjedelnico. Delo se bodo izvršili pod nadzorstvom konstruktorja Baxterja. Stroški bodo znašali \$10,000,000.

Varnostne naredbe na železnicih.

Washington, 9. oktobra. — Odbor, katerega je bila izbrala komisija za meddržavno trgovino, da se posvetuje o varnostnih napravah na železnicah, je danes delo dokončal in predlagal varnostne naprave na strojih in železniških vozovih. Naprave bodo stale železnice \$50,000,000. Na levi strani vsakega voza mora biti zavor in vsak voz mora imeti štiri lestve. Železnične so bile v odboru tudi zastopane in se bodo varnostne naredbe izvršile dogovorno z njimi. Dogovor stopi v veljavo 14. oktobra, ali on velja le za stroje in vozove, ki se bodo po tem dnevu naročili.

Hughes zaprišen.

Washington, 10. okt. — V današnji seji zveznega nadodisčja je bil novi član tribunala, Chas. E. Hughes zaprišen. Zaprišeganje, ki se vrši zelo ceremonijalno, je izvršil najstarejši sodnik Harlan, ker mestno predsednika ni zasedeno. Navzoči sta bili Hughesova soprona in hčerka. Po ceremoniji se je sodnik Harlan spominjal zamrlega predsednika zveznega nadodisčja Fullerja in je omenoval njegovih zasing na tribunal in pravosodje.

Rice je bil dne 5. avgusta t. l. v Clevelandu ustreljen. Poleg njega se je našla neka ne poseben način pletena ročna torbica, kakoršne nosijo Italijani. V posesti aretovanec so se dobitne enake torbice.

Aretovani Tomaszello je bil v Clevelandu.

Tomasello je bil v Clevelandu vodja neke zločinske družbe, ki je izsiljala z groziljimi pismi ljudem denar in je po umoru izginil iz Cleveland. Žejnem je izginil tudi njegov sostavalec, ki je najbrže tudi v zvezu z umorom milijonarja Rice. Obadva

Razmere v Portugalu. Izgon menihov.

Vlada je izgnala vse menihe. Oni portugalske narodnosti smejo ostati v deželi, če se vrnejo k svojem.

IZGNANI MENIHI NAMERAVAJO PRITI V AMERIKO.

Jezuiti morajo vse brez izjeme zapustiti deželo.

Nad 10,000 delavcev je obiskalo grobove revolucionarcev Ferrera in Garcia.

Vladni list je včeraj priobčil dekrete, s katerimi se je odredil izgon jezuitov in vseh inozemskih menihov iz Portugala. Menihi portugalske narodnosti, izvzemlj jezuite, smejo ostati v deželi, ako se vrnejo k svojim rodinam in se bodo podvrgli sekularizaciji redov. Ako se nečoče podvrgne, morajo zapustiti deželo.

Provizorija vlada je odredila pozivke o narodnosti posameznih članov religioznih družb. Govori se, da bodo vladja nasproti menihom irske narodnosti postopala milje in to na intervencijo angleške vlade.

Portugalski menihi pridejo v Z jed. države.

Vpliv nove politike v Portugalu se bode opazovali tudi v Z jed. državah.

Mnogi menihov in nun se je odločilo, da bodo vsak poskus uporab takoj s silo zadušil.

Frančevanje na grob Ferrera.

General Weyler, generalnik v Kataloniji, priznava, da ima štrajk premogkopov v Kataloniji značaj revolucije. Dne 9. okt. je nad 10,000 stavkujočih premogarjev marširalo na grobove revolucionarcev Ferrera in Garcia. Voditelji štrajka so imeli hujšajoče govorje in so obdolžili konservativce, da so oni edgovorni za umrtenje Ferrera. Neki človek, ki je temu ugovarjal, je bil skoraj ubit.

Vojkoštvo in policija se prisilili delavce, da se je v malih gručah razšlo.

Goverice o rabku v Lizboni.

London, 11. okt. — Goverice se žrijo, da so bili v Lizboni zopet nemiri. Partiz "Plessy" je brezčisto brzjavil, da je pri plovitvi mimo mesta Lizbona opazil, da se je dvigal gost domač in mesta. Tudi pariška poročila poročajo o novih nemirih in rabukah v Lizboni. Ljudstvo je v slednem razmahu razburjeno in je na več mestih podigalo hiše.

Te vesti se dozdaj niso od nobene zanesljive strani potrdile.

Vse pride na dan. Umor v Clevelandu.

Pietro Tomaszello je bil v Brooklynu arretovan, ker je na sumu, da je umoril dne 5. avgusta clevelandskega milijonarja Rice.

ARETOVANEG JE BIL VODJA ZLOČINSKE DRUŽBE.

Prišel je kmalu po umoru v Clevelandu, Ohio, v New York.

Sled.

Mrs. Fruscione se je pripeljala v hiši štev. 231 ob četrti avenuji v Brooklynu izseljila do večetenskem, neprestanem zasledovanju bivališča Petra Tomaszella in Josipine Fruscione, ki sta na sumu, da sta vzvezli z umorom milijonarja Williamom L. Rice v Clevelandu. Dognalo se je zdaj, da ima revolver, ki se je našel pri Tomaszelli isti kaliber, kakor grolja, ki je provzročila smrt milijonarja. Tudi so krogile v Tomaszellovo revolverju iz ravno tako mehke tvarine, kakor je krogla, ki se je našla v Rivevem truplu.

Rice je bil dne 5. avgusta t. l. v Clevelandu ustreljen. Poleg njega se je našla neka ne poseben način pletena ročna torbica, kakoršne nosijo Italijani. V posesti aretovanec so se dobitne enake torbice.

Aretovani Tomaszello je bil v Clevelandu.

Tomasello je bil v Clevelandu vodja neke zločinske družbe, ki je izsiljala z groziljimi pismi ljudem denar in je po umoru izginil iz Cleveland. Žejnem je izginil tudi njegov sostavalec, ki je najbrže tudi v zvezu z umorom milijonarja Rice. Obadva

V Španiji vre med narodom.

Vlada v velikem strahu. Vsak čas se pričakuje, da izbruhne revolucija.

POLOŽAJ V BARCELONI ZELO RESEN.

Nad 10,000 delavcev je obiskalo grobove revolucionarcev Ferrera in Garcia.

Barcelona, Španija, 10. okt. — Razburjanje med narodom raste od dneva do dneva. Uspešna revolucija v sosednjem Portugalu je spet oživila ogrenj revolucije, ki je tel v srednji ziranje ljudske masne po usmrtnosti profesorja Ferrera. Na obrazlju ljudstva se vidi, kaj misli in namernava. Prebivalstvo je samo na videzno mirno in se vedo, kakor da bi bilo opazilo da so se patrulje in straže v mestu pomnožile. To se je zagrdilo z ozirom na 13. oktober, katerega dne bode obletne Ferrerove smrti.

Ministrski svet v permanenci.

Konference ministrskemu svetu se ne prestavljajo vrše. Vlada bo prevele revere poklicala pod orloje. Ministrski predsednik Canalejas se je odločil, da bodo vsak poskus uporab takoj s silo zadušili.

Frančevanje na grob Ferrera.

General Weyler, generalnik v Kataloniji, priznava, da ima štrajk premogkopov v Kataloniji značaj revolucije. Dne 9. okt. je nad 10,000 stavkujočih premogarjev marširalo na grobove revolucionarcev Ferrera in Garcia. Voditelji štrajka so imeli hujšajoče govorje in so obdolžili konservativce, da so oni edgovorni za umrtenje Ferrera. Neki človek, ki je temu ugovarjal, je bil skoraj ubit.

Vojkoštvo in policija se prisilili delavce, da se je v malih gručah razšlo.

Amerikanci na Kitajskem.

Peking, 10. oktobra. — Kitajski trgovci so priredili na čast delegaciji amerikanskih trgovskih zbornih bancket, pri katerem se je povdajalo dobro razmerje med Kitajsko in Z jed. državami. Brez droma bo to potovovanje rodilo dobre trgovske zvezne med obema državama, kar so tudi vse govorniki naglašili. Na Kitajskem je bilo do zdaj prav malo amerikanskih trgovcev ali zanimanje za amerikanska trgovska podjetja na Kitajskem vedno raste in se bodo isto se zdaj podvrgnili.

Amerikanci na Kitajskem. Guatema, 9. oktobra. — Komandant v Amapali, Valladares, je izdal povelje, da se zapleni vse imetje Amerikanec in Angležev. Vsi inozemci beži in mesta. Veliko inovje je bilo prijetih in se nahajajo v ječah. Komandant jih bode brez droma dal dobro razmerje med Kitajsko in Z jed. državami. Brez droma bo to potovovanje rodilo dobre trgovske zvezne med obema državama, kar so tudi vse govorniki naglašili. Na Kitajskem je

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

So celo leto velja list za Ameriko in
Canada, \$3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evropa za vse leto 4.50
" " pol leta 2.50
" " včet leta 1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan in
vsemel nedelj in praznikov.

"**GLAS NARODA**"
("Voice of the People")
issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisni brez podpisa in osobnosti se ne
natisnejo.
Denar naj se blagovoli pošljati po —
Money Order.

Pri spremembni krajini naročnikov
prosim, da se nam tudi prejmejo
bitvilače naznani, da hitrejje najde
mo naslovnika.

Dopisom in pošljitvam naredite ta na
gov:

"**GLAS NARODA**"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Nobene usmiljenosti za vtipotapce.

Vtipotapstvo ni nič drugega, kakor
tacanja in bogataši, ki hočejo vlado
uporabitati za colnino in druge nakite
in drage nagizdne izdelke in tako
skočajo ljudstvo okrasiti, ne zasluzijo
nobene usmiljenja. Z veliko zadovoljstvjem
je vsled tega pozdraviti
sklep sodnika Handa, da bode v pri-
hodnji vtipotapci tudi s zapornim
kaznovom; in da bode na to uplival, da
hudo tudi drugi sodniki to prakso
uveli. Vsak potnik, ki se vrača iz
Evrope in ne bude resnične napovedi
glede colnini potvrženega blaga ed-
dal, se boda s zapornom, pa tudi z glo-
bo kaznoval.

Upamo, da bodo tem besedam sile
tudi ito deljanja. Globe so sicer tudi
milijonarji neprijetne, pa jih lahko
plačajo, in nobeden način ne odvrne
se tako visoke globe milijonarjev
od ttipotapstva, ravno tako mal-
kakor bogate avtomobiliste od div-
janja z avtomobili. Sport se jim zdi
vredna rizika globe.

Ali pred zapornim pa imajo reš-
pekt, da bi se njih zapiralo, kakor
kako nubo paro, ki je v bedi ukradla
hleb kraha, tega pa vendar ne mara-
jo naši finančni aristokrati in njihove
dame. Ako jim bode grozila za-
porna kazna, potem si bodo že pre-
misli predno bodo hoteli vlado ope-
harili za colnino.

To velja seveda za slučaj, da bodo
sodniki tudi svojo besedo držali in to
tudi izvršili, kar so bogatašem za-
grozili.

Kakor hitro bodo par bogatih vti-
potapcev in vtipotapki obsoledi v za-
por in bodo moral kazeni tudi pre-
stat, potem bodo vtipotapstva kma-
li konci.

Triumvirat v Portugalu.

Na čelu provizorične vlade v novi
portugalski republiki stoji triumvirat.
Profesor Teotil Fraga je pred-
sednik. Profesor je voditelj republi-
kancev. Njegova osebna poštenost je
tako velika, da jo tudi njegov na-
sproti priznavajo. — Bernardino
Machado je zunanj minister. Tudi
unekak in politični adjutant pred-
sednika Braga, čist in pošten značaj.
Justični minister je doseljanji advo-
kat Costa — praktičen politik, okoli
katerega se zbirajo politični brez-
Mačniki. Prihodnost republike je od-
visna od tega, kako se bodo v tem
triumviratu razumeli resni in praktični
politiki, može mirnega, premi-
šljenega dela in može viharsne propa-
gande. Skromni in udobni portugalski
narod ne zahteva od svojih vodite-
ljev nič drugega, kakor da se bode
manj kradlo. Ves doseljanji politični
sistemi v Portugalu je imel dozaj
pred očmi le grabež. Obe politični
stranki, konservativni in naprednjaci
ki so kradli, kar se je dalo. Med vla-
danjem kralja Don Carlosa sta se
stranki skoraj že v naprek določenih
rokih menjavali v vladu. Njima ni
bilo za resničenje političnih načel,
negle le za zajemanje iz javnega ko-
rita. Franco je hotel upeljati diktator,
da bi napravil konec temu kinematografskemu vladnemu sistemu. Po-
slednja je bila njegov padec in umor
kralja. Kinematografski sistem je
zmagal.

Kralj Manuel, otrok na prestolu in
igrala njegove častilne in pre-
snetne matere, je hotel sestavo ne-
odstranili. Seveda jih je početkom

stralnega ministrstva doseči zato do-
bo. Razmere so postale zdaj nezno-
sne. Zdaj so obe stranki kradli enkrat. Nezadovoljstvo v deželi je
rastlo. Ogromne svote so se bile iz-
gubile v žepi politikov in West-
moreland Co. pa želimo zmago kakov-
šuo smo mi dosegli.

Jakob Sharlah.

Eveleth, Minn.

Cenjeno uredništvo: —

Prosim, da ponatisete teh par vr-
ste v našem listu "Gl. N.". Dne
30. septembra umrl je tukaj naš ro-
jak Frank Peček v starosti 70. let in

zapisušči tukaj na Elly enega sina in
dvé hčerki. Pokojnik je bil brez vseh
denarnih sredstev in zapisušči od svojih
otrok, od katerih se niti eden

ni udelzel njegovega sprevoda, se
manj pa, da bi kaj žrtvoval za njegov
pogreb. Zavzela sta se za ranjega

starca rojaka Fran Rozinka in Anton
Zuga, katera sta nabrala sveto \$45.45
po dobrosrčnih tukajšnjih rojakih,

za kar se na tem mestu najsršnejše
zahvaljujem. Bog naj vsem stoter
povrne.

K sklepnu pozdravljam vse rojake

širok Amerike in Tebi, vriš list, pa
mnogo uspeha.

Geo. Kotze.

Dopisi.

Claridge, Pa.

Cenjeni gospod urednički:

Nameil sem se par vrste napisati

o tukajšnjih razmerah in prosim, da
tudi tudi prihodite. Kakor je vsem
znamo, štrajkamo se vedno in prav-
ni se vemo za konci. Vem le toliko,
da se preje ne podamo na delo,

dokler se nam ne izpolnijo naše tako
skromne zahteve. Postopanje napram
nam štrajkarjem je pa jako brutalno.

Posebno smo opazili dne 29. septem-
bra, ko smo se podali v Export. V

sredini pota prišli so nam nasproti
deputiji in nam zabranili nositi raz-
vito zastavo. Prepovedali so nam tu-
di skupno korakati in nas na vse

strani razpissi. Slišati je bilo raz-
govorce o ameriški prostoti, da človek
se na državni estvi ni varen pred
deputiji in stavkoci; slednjih je
pri nas tudi kakih 100.

Konečno vas pa prosim, gospod
urednik, da mi ne ustavite lista. Na-
ročnični mi je sicer že poteka, to pa
odkrito vam povem, da sedaj mi je
nemogoče plačati, ker vsakde ve, da
je res veliko siromaštvo. Tako dolgo-
trajen štrajk izpraznil nam je docela
naš žep. Pozdrav vsem bralecem in
bralnikom Glas Naroda; štrajkarjem
pa najglobokejši prostor v Mohame-
dovi deželi.

7-mesečni štrajkar Simon Vodnik.

Kansas City, Kans.

Cenjeno uredništvo "Gl. Naroda"!

Malo kedaj se kaj sliši iz naše tuk-
ajšnje naselbine, zato sem uverjen,
da boste prihobili to moje poročilo.

Poročati sicer nimam kaj posebnega,
temveč le žalostno novice, katera se

je prigodila dne 21. septembra t. l.

Tega dne ponesrečil se je na rojek Anton
Anton Mihalič v mesnici Swift dru-
žbe. Nesrečnemu rojaku je stroj
zdrobil obe roki in nogi, ter je po-
dvernih hudič bolečinah v Gospodu
zaspal.

Pokojnik je spadal k draštvu sv.
Petrin in Pavla Štev. 38, K. S. K. J. in
K. S. Z. P. D. Triglav. Ranjki je bil
zelo priljubljen med rojaki in objed-
nen bil je jeko vnet Slovenec; pre-
tečeno leto nstanovil je podružnico
št. 20 Ciril-Metodove družbe. Njego-
ve zemeljske ostanke so spremili so-
brati vseh društev, katerim je ranji-
k pripadal. Sprevd je vodil sloven-
ski duhovnik iz našega mesta.

Pokojnik je bil rojen v vasi Rad-
iha, fara Osp, Istra, in zaposlen v
starem kraju žaluječe starke in dva
brata; takoj pa veliko število žalu-
jočih prijateljev. Bodil mu lahka tuja
zemlja!

Pri tej priliki se pa zahvaljujem

rojaku Ivanu Bukovem in njegovi so-
progi, katera sta odstopila prostor,

da smo ranjemu zboleli na pare.

Kar se dela tiče, se ne smem prav-
ni pojaviti, ker sedaj na zimo se

povzd bolj slab del, zato tudi ni-
komor ne srečujem semkaj hoditi.

Tukaj zaslužim sedaj le po 17 centov

na ur, torej vsakdo lahko ume, da

taka plača ni kaj posebnega in se ne
more niti prihraniti, ker je sedaj vse

jako draga. Drugega pa nimam niti
za poročati, zato končam moj slab

dopis in prosim, da ga ne zavržete.

K sklepnu pozdravljam vse rojake

in rojakinje po širini Ameriki in

tebi, "Gl. N.", pa želimo mnogo do-
brej predplačnikov.

Anton Frluga.

Stone City, Kans.

Cenjeni gospod urednički:

Prosim, dovolite mi en par vrste

posta v našem cenjenem listu.

Po dolgem štrajku se je vendar za-
čelo enkrat delati, in sicer 20. sept.

Sedaj se pa dela vsak dan in se že

tudi dosti dobro zaščuti. Opazujam

pa rojake, naj nikar ne hodijo sem-
kaj, ker tukaj jih je še veliko brez

del, kajti niso še v vseh rovih vode-

ni skupnosti razpisalo za polete s zrakoplovi.

To je največje dario, ki se je sploh

kedaj razpisalo za polete s zrakoplovi.

so ga uklenili in odgnali v zapor.

Oh, najmehkejša blažina bila je težka.

"Oh, najmehkejša blažina pod me-
noj je trda kakor kamen in ostra"
pravi nekdo, ki jetpel od reumatizma.
Večkrat je celo telo v taki bolezni
tako občutno, da prav težko pre-
nese dolilikj s posteljo. Kadar je
reumatizem prišel tako daleč potem
je zdravljenje nesigurno, a v najbol-
šem slučaju jako počasno. Toda zakaj
ga pustiti tako daleč? Kakor hitro so
pojavili najmanjši znak, vzemite ste-
klenico Pain Expellerja in dobro ma-
žite. Početkom začelo vas bode srebi-
ni in kaj zato? Boj je trepi nekaj časa,
kakor pa biti bolan od reumatizma
mesec v mesecu. Kakor pa trepi na reumatizmu,
kteri ti ne da miru ne po noči in ne
podnevi. Zakaj kažeš napiši steklenice
v lekarni? Steklenice so po 25 in
50 centov. Pazi, da kupiš zdravilo
v takem zavitku, kakor je tekaj na-
značen. Čuvajte se ponaredib!

F. Ad. Richter & Co.

215 Pearl St., New York.

Dr. Richterje Congo pilule olaj-
šajo zaprtje. Cena 25 ali 50 centov.

Avtomobilna nesreča.

Dva dečka, 9-letni James in 11-letni
Eugen Cachill, stanujoča v hiši štev.
335, W. 18. cesta, sta bila v soboto
popoldne težko poškodovana, ko je
neki avtomobil od White Auto Co.
zadel v voz, v katerem sta se peljala na
sprehod in ju vrgel iz voznega cesta.
Nesreča se je pripetila pred hišo 528
W. 28 cesta.

V akvedaktu utonil.

V soboto zvečer je v Croton akved-
aktu 8-letni deček Joseph Plenty
utonil. Igral se je z drugimi fanti
Indijanci in se skrjal v cev akvedukta
pri Highbridge Parku nasproti. —
Berry oboljuje načelnika, da ni raz-
podelil vremenskih prognoz, da je
videl v letu sile, ki so vodile do
zadnjega skrivnega sodelovanja.

Eden njegovih tovarisev ga je
zadržal, da je bil vodil v akvedukta.

Moore je odklonil vsako kontro-
verzo z obtožiteljem in je izjavil, da
je pripravljen, da se bode pred kon-
gresom zagovarjal.

Poroka na belgijskem dvoru.

Dva dečka, 9-letni James in 11-letni
Eugen Cachill, stanujoča v hiši štev.
335, W. 18. cesta, sta bila v soboto
popoldne težko poškodovana

Jugoslovanska
Katol. Jednota.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: FRAN MEDOŠ, 2483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROŽIČ, P. O. Box 424, Ely, Minn.
Pomočni tajnik: MAKS KERŽIŠNIK, L. Box 383, Rock Springs, Wyo.
Blagajnik: IVAN GOVŽE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

ALDOZIJK VIRANT, predsednik nadzornega odbora, 1700 E. 28th St., Lorain, Ohio.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, P. O. Box 541, Eveleth, Minn.
MICHAEL KLOBUČAR, III. nadzornik, 115 — 7th St., Calumet, Michigan.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERŽIŠNIK, predsednik porotnega odbora, P. O. Box 138, Fardine, Pa.
IVAN MERHAR, dragi porotnik, Bx 56, Ely, Minn.
ŠTEFAN PAVLJŠIĆ, tretji porotnik, Bx 8 Pineville, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. MARTIN J. IVEC, 711 North Chicago Street, Joliet, Ill.

Glasilo "Glas Naroda".

Iz urada glavnega tajnika.
Pojasnila in navodila

ZA URADNIKE KRAJEVNIH DRUŠTEV IN ČLANE J. S. K. J.

Sestavil George L. Brozich.

Pod tem naslovom budem od časa do časa priobčeval razna pojavnosti na uradniku krajevnih društev Jugoslovanske Kat. Jednote, kakor tudi za nje člane in članice, ki moči mi ne bode katerikrat mogoče odgovoriti na osobna pisma zaradi kakih varženj, zadeve, kateri odgovor bi služil v pojaznilu in ponku veliko družini, tedaj boste dobili odgovor pod tem naslovom. Vse točke bodo pisané pod svojimi številkami, in vsi uradniki so prošeni, da si izrežejo in shranijo te podatke za bodočo referenco. Ako ima kateri kakov dober svet ali priporočilo, da bi koristilo Jednoti in njenim članom, je prešen, da se oglaši, takoj budem dragi volje odgovoril na vsa vprašanja.

1. Za to prvo točko za razmotrovati za tekoči mesec naj vzamem naš asesment za mesec oktober, katerega sem raznokar razposlal. Dne 1. septembra, ko smo se podali na glavno zborovanje Jednote, so bili asesirani vsi smrtni slučaji, izvezeni enega, kateri je bil že na zborovanju odobren; in dne 1. septembra pa do 1. oktobra smo dobili v urad Jednote ni manj kakor 15 smrtnih slučajev: umrlo je 10 članov in 5 ženskih, katereh zavarovalnina je znašala \$11,500.00; povprečna starost članov je bila 40.05 in članic 35 let. Vzrok smrti je bil:

Članov:	Članice:
6 jetika;	2 jetika;
1 tepež;	1 mrtvoud;
1 ubit v rukopoku;	1 tifus;
1 ponesrečen od zunaj;	1 pri porodu.
1 pljučne.	

Povprečna starostjetičnih članov je bila 42.05 in članic pa 37.00 let.

To naj služi v pojasnilu vsem tistim, kateri bi radi asesmente znižali, a podporo pa zvišali; družega ni treba, kakor svinčnik v roke in računati. Statistika, katero sestavljamo mi iz naših lastnih skušenj ali pa iz skušenj drugih, se ne razlikuje veliko. Ako toraj uvažujemo te številke, budem prepričan, da, ko smo uredili asesmente po razredih, smo delai popolnoma pametno.

Pvježe še!

Z bratskim pozdravom

GEORGE L. BROZICH, glavni tajnik.

Asesment štev. 147. Ely, Minn., 1. oktobra 1910.

ZA MESEC OKTOBER 1910.

Za umrlega brata Ivana Podobnik, cert. štev. 7538, člana društva sv. Barbare štev. 33 v Trestle, Pa. Umrl dne 23. maja 1910. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$500.00. K Jednoti je pristopil dne 13. oktobra 1907.

Peter Kriznar, cert. štev. 11042, član društva sv. Alojzija štev. 18 v Rock Springs, Wyo. Umrl dne 12. junija 1910. Vzrok smrti: ubit v tepež. Zavarovan je bil za \$500.00. K Jednoti je bil sprejet dne 20. decembra 1908.

Jakob Sever, cert. štev. 2299, član društva sv. Janeza Krstnika štev. 37 v Clevelandu, Ohio. Umrl dne 8. julija 1910. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$1000.00. K Jednoti je bil sprejet dne 15. decembra 1903.

Za umrlega brata Josipa Pintar, cert. štev. 12744, člana društva sv. Jožefa štev. 52 Mineral, Kansas. Umrl dne 22. julija 1910. Vzrok smrti: v prenemogokopu. Zavarovan je bil za \$1000.00. K Jednoti je prisotnil dne 20. februarja 1910.

Za umrlega brata Jakoba Zahukovec, cert. štev. 1814, člana društva sv. Štefana štev. 26 v Pittsburghu, Pa. Umrl dne 11. avgusta 1910. Vzrok smrti: prensesni rak. Zavarovan je bil za \$1000.00. K Jednoti je bil sprejet dne 3. avgusta 1902.

Za umrlega brata Ivana Rozman, cert. štev. 4052, člana društva sv. Janeza Krstnika štev. 37 v Clevelandu, Ohio. Umrl dne 14. avgusta 1910. Vzrok smrti: padec na stopnicah. Zavarovan je bil za \$1000.00. K Jednoti je bil sprejet 17. septembra 1905.

Za umrlega brata Fran Papež, cert. štev. 253, člana društva sv. Cirila in Metoda štev. 1 v Ely, Minn. Umrl dne 22. avgusta 1910. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$1000.00. K Jednoti je bil sprejet 18. julija 1898.

Za umrlio Katarino Bartol, člano društva sv. Cirila in Metoda štev. 1 v Ely, Minn. Umrl dne 8. julija 1910. Vzrok smrti: mrtvoud. Zavarovan je bila za \$500.00. K Jednoti je bila sprejeta 30. januarja 1908.

Za umrlio Marijo Menart, cert. štev. 9143, člano društva sv. Alojzija štev. 1 v Braddocku, Pa. Umrl dne 23. avgusta 1910. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bila za \$500.00. K Jednoti je pristopila dne 28. julija 1906.

Za umrlio Marijo Grahek, cert. štev. 8274, člano društva sv. Cirila in Metoda štev. 9 v Calumetu, Mich. Umrl dne 26. avgusta 1910. Vzrok

smrti: jetika. Zavarovan je bila za \$500.00. K Jednoti je pristopila dne 1. januarja 1906.

Ta asesment je razposlan na 5092 članov prv. in 662 članov družega razreda ter 2089 članov. Vsak član prvega razreda plača za smrtnino članov \$1.00; člani družega razreda plačajo za smrtnino 50 centov in za druge skladke kakor pri razred, vključno 50 centov. — Članice plačajo za smrtnino \$1.00, vključno \$1.00.

Vključna smrtnina za možke za izplačati iz tega asesmenta je \$6.000.00.

Vključna smrtnina za ženske za izplačati iz tega asesmenta je \$2.000.00.

Z bratskim pozdravom

GEORGE L. BROZICH, glavni tajnik.

Drobnosti.

KRANSKE NOVICE.

Naliv. Krasni so bili zadnji dnevi. Solnce je zmerno prikelalo in nebo je bilo jasno kot steklo. Dne 21. septembra je bilo skoraj najboljje ure na je zagrmelo, nato pa se je nebo potemnilo in vili se je dež, kakor bi škaša vlival. Vse je moralno bežati podstreho in po cestnih jarkih so hipomastali celi potoki vode, ker jo niso mogli počitati kanali. Ploha je ceste tako sprala, da je ponekod izginil prah z blatom vred, kar je posamezno ugajalo ljubljanskim cestnim pometačem.

Tatvini. Ivan Leskovec iz Zaplona je na Notranjskem ukral srebrno uro in 487 K ter neznamo kam odšel. V gostilni "Zur Stadt Graz" v Celju je bilo nekemu potniku ukradenih 600 K in srebrna žepna ura. Tatvino je izvršil neki okoli 21 let star fant, katerega pa tudi še niso dobili v post.

Kap je zadela dne 18. pr. m. novomeškega merosodnega mojstra g. Avgusta Luerja, da je bil takoj v agresiji. Poklicani dr. Strašek je pogrešal, kolikor se je dalo pomagati. Preprečil je, da ni takoj umrl. Luer je star 65 let, mož je sicer stareš, toda prista na narodno-napredne stranke. Želimo, da bi kmalu okreval.

Iz starega trga pri Kočevju. Tačniji poštni sel je izgubil na poti do Radene v Stari trg vstop 231 K. To je našla gdž Natalija Flander, ki je na počitnicah pri svoji sestri, tamšnjem něčiteljici, in je denar izvršila pravemu lastniku, ne da bi spredela zakonito nagrado.

Zivljenski sit. 25. septembra se je v Domžalah obesil nek 33-letni brezposelní ključarski pomočnik rodom iz Češkega, ga je Franc Tičar še pravilno pogrebajoč zavoda v neko krsto. Da bi ga ne zehlo ponoči, se je pokril z oblanjem. Nek pekovski vajence, ki je šel zjutraj navezgalj z dvoriščem mimo krste, je žal prenečeval surutati ter je začel upiti. Ko se divigne "mrlja" iz oblanja in krste, je vajence polegul v grozem strahu.

"Kat Udruga" se razide? "Hrv. Slobo." z dne 22. pr. m. prihaja veste, da se namerava "Kat. Udruga" v Bosni raziti, a ujeti člani stopijo v "Stranku Prava".

V Bosni se je ustavila akejska družba "Vila" za proizvajanje mila. Ustanovna glavnica znaša 300.000 K.

PRIMORSKE NOVICE.

Iz Ricmanj nam pišejo dne 15. t. m.: V ponedeljek zjutraj smo izročila materi zemlji 50-letnega posestnika Antona Komarja, moža, ki si je stekel veliko zaslug na narodnem polju. Pokojnik je bil blag mož, vsem priljubljen. Bil je med ustanovitelji pevskega društva "Slavec", kateremu je bil, dokler so mu dopaščale telesne moći, izborni pevec in zvest član. Bil je več let predsednik prej "Posojilnega in konsumnegra", zdaj "Konsumnega" in "Posojilnega in branilnega društva". Kolike simpatije je gojilo ljudstvo do njega, je pričal vsem mnogočevalni sprevid. Spraznil so ga k večnemu počitku in dali mnogi njegovih prijateljih iz okolice vsojnost.

Cerkveno ceremonijo je opravil č. g. Cvejn, župnik borštanski. Žalostinke in pri maši je pelo društvo "Slavec". Pokojnik je zapustil vlogo s sedmimi odraslimi otroci, vzgojenimi v narodnem duhu. N. v. m. p.!

Iz Boljuniča poročajo, da se je vršil v nedeljo, 17. pr. m. ples, pri čemer so se fantje stepili. Bilo je več mladinev raujenj s fovi. Mi smo prepričani, da je bilo obžalovati, da se je kaj takega zgredilo v Boljuniču, kjer ne bi bili nikdar prizakovani. Boljuniči j-vendar vas, kjer so ljudje pametni in trezni. V naši dobi pa ni primerno, da se rešujejo prepriči z noži in fovi. Čemu sta tam dve bralni društvi, ake moreta vplivati na fante niti toliko, da bi pri plesih ne prišlo do prepov z noži.

Tepež. Dne 24. sept., zvečer so meli priso na Medicieve podu na Hauptmeini, domači hič, njena prijateljica, več fantov, med njimi posetnik sin Franec Ponikvar in dva domobranca. Po polnoči so pričeli plesati, in ker ni hotela prijateljica domačih hčerje plesati s Ponikvarjem, se je vnešen preprič in tepež. Domobranca sta mahala okoli sebe z bodali in Ponikvarja tako poškodovala, da so ga moralni drugi, dan prepeljati z rezilnim vozom v deželno bolnišnico. Votava.

Boljuniči. V Trstu je 24. pr. m. ogljar Peter Medved v prepriči zaradi neke ženske zabodel v sreči ogljarske voznice pri Ant. Moraro, 24-letnega Maksu Finku, domači in Ljubljane, tako, da je slednji v bolnični knali mostu umrl.

Umor Ljubljancana. V Trstu je 24. pr. m. ogljar Peter Medved v prepriči zaradi neke ženske zabodel v sreči ogljarske voznice pri Ant. Moraro, 24-letnega Maksu Finku, domači in Ljubljane, tako, da je slednji v bolnični knali mostu umrl.

Odlikovanje. Cesar je našemu rojaku g. Josipu Tomšetu pl. Savsko-dolskemu, e. in kr. polkovniku in polkovničku višjega artiljerijskega kurza, podelil red železne krone III. vrste. — Iskreno čestitamo!

ŠTAJERSKE NOVICE.

Tat na zabavnem potovanju. 20-letni hlapce Frane Bauman iz Frančeve v Ptujskem okraju je ukral svojemu bivšemu gospodarju, posestniku Matiji Vogrinu v Cogetineh 12. junija t. l. 750 K gotovine. Na to je ušel ter potonal po Ogrskem in Primorskem. Na svojem zabavnem potovanju je prišel tudi v Gradec, kjer ga je za grablja roka pravice. — Stražniku se je zdel sumljiv in ga je arretiral. Oddali so ga okrožnemu sodišču.

Vlom v konsumno društvo v Hrastniku. Iz Hrastnika poročajo: Janez Hrup in Frane Razberger sta v času od meseca julija pa do 25. septembra večkrat vdrla v zaprt lokal konsumnega društva v Hrastniku in od tam

jati ga ni smel miti advokat. To je prava svoboda. Zato bode list izhajal od sedaj naprej na Sušaku, kjer bo še vedno razkrinkoval reške renegate, kateri bi radi Hrivate in Slovence utopili v žlici vode.

Razbijanje hrvatskih napisov v Reki. V Reki so Lahi in Lahoni zoper pokazali svojo tisočletno kulturo. V noči od 17. na 18. pr. meseča so naskočili karavano Panahoff, katere lastnik je Hrvat in razobil vsa okna. Divjaki so nato razbil vse hrvatske napisne, kolikor so jih pač mogli, na kar so se prav junaško poskrili. Policej je aretovala vse razbijajoče, med temi tudi dva magistratna uradnika, ki sta bila voditelja demonstracij.

Poslance Ivanović in "Hrvatska stranka" v Dalmaciji. Franjo Ivanović je bil kot kandidat Hrvatske stranke izvoljen v državni zbor. Sedaj je izpostavljen iz Hrvatske stranke, a pridržal svoj državoborski mandat. Po tem dogodku je razpravljala izvrševalna odbor Hrvatske stranke ter sklepnil pozivati Ivanovića, naj oddobi svoj državoborski mandat, ki ga je dobil samo kot prista stranke.

Pozivatelj. Dan za dnevom napadajo spodajstajerski nemščarji zavedeni Slovenci. Pri teh napadih "Neinci" niso izbirajo, ampak jih je vsak Slovenec dober, da nad njim pokazejo svoje junaštvu. Danes napadajo slovenske meščane, jugri kmečke mladenice, potem stare moči. Prav nad vsakim hočeo znošiti svojo "nemško" jezico. Te dni so nemščarji ter ga tako preprečili, da je malo spanja, da bi okreval. V nedeljo, dne 24. pr. m. so oroočniki odpreli tri najboljše šotorovske nemščarske preprečave v celjske zapore, med njimi tudi srečno.

Prenčiče v krsti. Iz Reke se po roča, da je nekdo, ki ni imel prenoči

Vstanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penns.

s sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: GEORGE KOS, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
Glavni tajnik: IVAN PAJK, L. Box 328, Conemaugh, Pa.
Pomožni tajnik: ANDY VIDRICH, P. O. Box 523, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: FRANK ŠEGA, L. Box 238, Conemaugh, Pa.
Pomožni blagajnik: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JACOB KOCJAN, pred. nadz. odbora, Box 508, Conemaugh, Pa.
FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
ANTON STRAŽIŠAR, nadzornik, Box 511, Conemaugh, Pa.

POROTNIKI:

ALOJZIJ BAVDEK, predsednik porot. odbora, Box 1, Dunlo, Pa.
MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primero, Colo.
IVAN GLAVIČ, porotnik, P. O. Box 323, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

S. A. E. BRALLIER, Greeve St., Conemaugh, Pa.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so uljudno prošeni pošiljati denar naravnost na blagajnika in nikomur drugem, vse druge dopise pa na glavnega tajnika.

V slučaju da opazijo društveni tajniki pri mesečnih poročilih, ali sploh kjerisbodi v poročilih glavnega tajnika kakje pomanjkljivosti, naj se to nemudoma naznani na urad glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

VELIKI PUNT.

Kmečka zgodba iz 18. stolnja. — Spisal Alojzij Renec.

(Dalej.)

Za hip je bilo vse tiho, nato pa so se zločinsko pustili proti svoji deželni gospodki in proti cesarju? je vprašal tisti rabelj zapisnikar.

Predsednik si je jezno gladil brado in čez nekaj časa zopet vprašal: "Ali ne priznate, da ste se pustili proti njegovemu Veličanstvu kralju in cesarju Karlu VI?"

"Ne!" je zadonelo po dvoranji.

Nato so začeli sodniki posamezne izpravljati in jih hoteli pripraviti do tega, da bi priznali svojo krivo.

A pustnari so bili trdni kakor skala. Priznali so, da so si hoteli poiskati svoje stare pravice, a da so s tem izvrsili zločin proti državi in cesarju, tega niso hoteli priznati.

Ko je komisija spoznala, da je vse zamaši, se je nekaj časa posvetovala in nato je zopet vstal predsednik in dejal: "Čež par dan vays zopet vse zasišim, in če tedaj ne priznate svoje krivide, vam rabelj prisilijo z načelnicu in drugim orodjem, da to storite!"

Nato so odpeljali obdolžence zopet v temnico na grad...

Oblačen zimski dan je bil, ko so se odprela vrata v Gradčkovem ječu. Jezčar mu je odkleplil verige in dva vojaka z mušketami v rokah sta ga pegovali iz ječe po temnici, vlažnih hodnikih v mračen prostor, ki je bil popoben obokani kleti.

Groza je pretresla Ivana, ko je ugledal v poltemi razna mučilna orodja, o katerih je že mnogo shislal, a jih še ni videl.

Kmalu so prišli drugi mušketirji, ki so pripeljali Munih in Lahajnarja, ob verigah.

Pozdravili so se.

Munih se je ozrl okrog in dejal: "Porečljivim glasom: 'Kakor ajde mačenice, bodo zdaj rabelji obdolženi nas!'"

Gradnik in Lahajnar sta molče zgnali z rameni. Munih se je pa zaledal nemo v visoko okno, ki je bilo napoj zagrojeno s snegom, ki je zunaj naletaval.

Čez par trenutkov so stopili v kleti rabelji, visoki, žilavi ljudje, z neusmiljenimi, divjimi obzari. Za njimi pa sta prišla dva sodnika, katera so obtoženi že poznali izza zadnjega zasišavanja: bila sta knez Portia in zapisnikar Ehrberg.

Ta je prebral obtožnice, ki se je tikal Gradniku, Munihu in Lahajnarju. Nato je vprašal vse tri, ali priznajo svojo krivo.

Vsi so odgovorili: "Ne!"

Graf Portia je namignil rabeljem, ki so zgrabil Munih, mu zvezali roke, vtaknili ob palea med dve placi, ki so ju začeli stiskati z vijaki.

Munih je bil nekaj časa mirem, a ko so postale bolečine nezmošne in je začela kapati na tla kri, ki sta jo iztisnili placišči izza nohtov, je planil kvíški in se izkušal resiti.

A dva rablja sta planila manj in ga potisnila zopet na klop, na kateri je sedel, druga dva pa sta počasi potiskala vijake.

"Prekleti vrangi!" je sknijal Munih med zahnji, bleš od bolečin.

"Martin Munih, ali priznaš, da si sto-

Dasi je videl mnoge obči tovariše, ki sta bila pred njim izprašana, ni očet večga priznati, kar je narekoval zapisnikar.

Tudi njemu so stiskali palea, ne da bi črnhal niti besedice.

Nato so ga položili na natezalnico. Bila je to dolga klop, na enem koncu so trdno zvezali obsojenca roke za glavo k močnemu klinu, na drugem koncu pa je bilo vreteno, krog katerega se je ovijala vrv, s katero so bile zvezane noge.

Rabelji so začeli obračati vreteno, vrv se je napela in Gradnik je začutil nezavodne bolčine v vseh členih.

"Ivan Gradnik, ali priznaš, da si se pustili proti njegovemu Veličanstvu, kralju in cesarju Karlu VI?" je vprašal zapisnikar, ko je zapazil, da se je Ivanu izpremenil obraz od solčin.

A Ivan Gradnik je molčal.

Vreteno se je počasi obračalo, vrv je bila napeta kakor struna, vsi udje Gradnikovega telesa so bili z mesta.

"To bo moja smrt!" je zaječal Gradnik napol v nezavesti.

Takrat je stopil zapisnikar bliže, se sklonil k bledemu, potnemu obraza obsojenca in dejal: "Ivan Gradnik, ali priznaš?"

Motne oči so se odprle, brezkrvne ustnice so se zganile, zapisnikarju se je zdele, da sliši vzdihljaj: "Priznam!"

Rabelji so počasi izpostili vreteno, iztegnjeno Ivanovo telo je zopet dobro naravno podoblo.

Odvezali so mu roke in noge, a ni se zganil.

"V nezavesti je!" je izpregovoril knez Portia.

Zmočili so mu čelo, polagoma je prišel k sebi.

Ko je bil zopet v ječe, sta ga morala mušketirja skoraj nesti, tako omenogel je bil.

Na ta način so drugi in tretji dan priznali vse pustnari svoj zločin...

X.

Lep pomladni dan in začetku aprila je trpeljal nad Gorievo.

Veseli soljeni žarki so silili skozi napol zagnjenega okna v predsobo stanjovanja kneza Portia, kjer sta sedeli v melikih nastoljajih dve ženski, posamezne gospodje z belimi lasmi, vsa v črno oblečena, in bledo kneško dekle z žalostnimi očmi. Bili sta Štefapova tetka Rozalija in Grozlova Anica.

Stari gospoj, ki je bilas znana z vsočimi krogri, se je namreč posrečilo, da je predsednik komisije, ki je se dolgo pustnari dovolil, da pride Gradnikova nevesta Anica preden.

Itako sta čakali tisto predpoldne v predsobo, kdaj pride služabnik povesti, da smetia pred gospoda kneza.

Aheli je srce burno bilo in neka tesnoča ji je obdajala dušo, Goljeva tetka pa je bila mirna, brez strahu in brez upanja, ker je vedela, da bodo vse prošnje zamant.

"Bog bi mi ne mogel zameriti, ce bi vse te vrage prekel..." je moral in ogledoval krvava in pretisnjena palea na obeh rokah.

"Kar takoj vse priznati, kar vam porečej?" je dejal Gradnik in Lahajnar.

"Kajti takih bolečin si se vrag v peki ni izmislil!"

Opeljali so ga, zapisnikar je pa vprašal Lahajnarja, če prizna.

Lahajnar je pogumno odgovoril: "Kar sem storil, priznam, da sem se proti cesarju pustil, ne!"

"Milostljivi gospod deželni glavar je mesto cesarja. Ce si se vdigali proti njemu ali proti grofom, je isto, kakor bi se proti cesarju!" je odvrgel zapisnikar.

"Oh, takoj se bojim!" je šepetal Anica.

"Pomiri se in vdaj se v božjo voljo! Ko najug sluge poklicajo pred visokordnega gospoda kneza, se mu mora pokloniti, ko pride prednji in mu roke poljubiti. Potem mu tepo poveti, da si Gradnikova nevesta in da prosi, naj ga sodi milo in naj ga praporci cesarjevi milosti! Saj bo znada povedati?"

"Oh, nje ne vem... Vse mi šumi v glavi!" je šepatala Anica.

Tedaj so se odprla vrata v krepzovo sobo in slaga jima je namignil, naj vstopita.

"Pogum!" je zašepetal gospoda Rozalija Anici na uho, preden ste bili pred knezem.

Knez Portia je stal sred sobe in se prijazno smehjal, ko sta stopili prednji.

"No, kaj pa želite?" je vprašal, ko mu je bila Anica poljubila roko.

S trepetajočim glasom je začelo dečko svojo prošnjo, naj Ivana ne obsoji do smrti, in gospoda Rozalija ji je pomagal.

Ko je nehašla, je imela solzne oči, knez Portia pa je šel k mizi in je začel važno pregledovati papirje, ki so ležali tam.

"Oh, milostljivi, žlahnti gospod, usmilite se!" je šepatala Anica.

(Dalej prihodnjek.)

KRETANJE PARNIKOV.

CLEVELAND

odpluje 15. oktobra v Hamburg.

CEDRIC

odpluje 15. oktobra v Liverpool.

KROONLAND

odpluje 15. oktobra v Antwerpen.

ST. PAUL

odpluje 15. oktobra v Southampton.

LA GASCOGNE

odpluje 15. oktobra v Havre.

KRONPRINZESSIN CECILIA

odpluje 15. oktobra v Bremen.

ROTTERDAM

odpluje 18. oktobra v Rotterdam.

PRESIDENT LINCOLN

odpluje 19. oktobra v Hamburg.

MARTHA WASHINGTON

odpluje 19. oktobra v Trst.

ADRIATIC

odpluje 19. oktobra v Southampton.

LA LORRAINE

odpluje 20. oktobra v Havre.

GEORGE WASHINGTON

odpluje 20. oktobra v Bremen.

FINLAND

odpluje 22. oktobra v Antwerpen.

ARABIC

odpluje 22. oktobra v Liverpool.

PHILADELPHIA

odpluje 22. oktobra v Southampton.

AMERIKA

odpluje 22. oktobra v Hamburg.

RÝNDAM

odpluje 25. oktobra v Rotterdam.

KRONPRINZ WILHELM

odpluje 25. oktobra v Bremen.

PRESIDENT GRAND

odpluje 26. oktobra v Hamburg.

TEUTONIC

odpluje 26. oktobra v Southampton.

LA TOURNAINE

odpluje 27. oktobra v Havre.

VAADERLAND

odpluje 29. oktobra v Antwerpen.

BALTIC

odpluje 2